

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Augustus' 9-dikén, 1825.

Török Birodalom.

Innét egyszerre sok és nevezetes tudósításaink érkezének, részint Török tudósítások Konstanczinápolyból, részint pedig Görög tudósítások a' Törvénybarátja nevű Hydrai Görög ujságban. Ezek is azok is részint Moréán a' szározon, részint a' tengeren eléfordult legújabb történeteket adják elé, és annyival nevezetesebbek, hogy ezekben ugyan azon napokon folyt nagyon mérges és véres verekedések két ellenséges pennák által íratattak-le.

A' Török Tudósító e'képpen beszéll: — „

„Konstanczinápoly Jul. 21-kén. Ibrahim Basa Navarin várának elfoglalása után, sergeit 10 napig nyugtatván, 300 embereket őrizetül ezen várban hagyott, 's a' többel Arkadia felé útnak indult. Itt is, eddig semmi ellenségre nem találván, őrző serget hagyott hátra, 's több népével az Ándussa hegyeinek fordult 's útjában Condevia nevű falunál 1500 emberekből álló Görög tsapatra talált, melly egy erdőben elrejtve halgatott. Ezt ő megtámodván, ámbár maga is 150 embert 's vagy két nevezetes tisztet is elvesztett, egészen semmivé tette, olly módon, hogy csak egynek is meg nem kegyelmezett, mint hogy nagyobbára mind itt találta azon Görögöket, kiket Navarinból olly ígérettel elbocsátott vala, hogy tsendesen hazájokba vissza menvén ott békességben nyugodni fognak. Valami 5 vagy 6 százzal azoknak a' száma, kiket ezen okon össze vagdaltatott. — (E' volt az a' Maj-

naki nevű hegyen történt verekedés, melyről már régebben is, de különbözőleg irtunk).

„Innét Nisi felé vette útját Ibrahim; honnét mindenek elfutottak előtte. Azután Kalamatára ütött, hol eleintén nagyobb eltökéltséget mutattak a' Görögök, de itt se' sokáig állottak ellent. Jun. 8-dikán egész Kalamata minden ott találtatott magazinumokkal együtt a' lángok' prédájává lett. Innét a' Mistrai úton Zarantához nyomult elé Ibrahim, hol egy kisedő Görög tsapat őtet jó állásban várta; de ő ezt is elszélesztette, 's vezérét is elfogta 300 emberekkel együtt. Itt nem nyomult tovább a' Török sereg, hanem visszavért Tripolitzia felé, minekutánna a' Modonnál való közösülés ugyan a' társasára 2000 embereket hátra hagyott volna, mint hogy Modonból a' katonaság a' pestisnek kiütése miatt kitakarodván, csak mellette a' mezőn táborozik 600 emberből álló tsapat. Nisiben a' 2000 emberek Mehmed Efendinek az Ibrahim Csaznadár Basijának vezérlése alatt maradtak hátra; Ibrahim maga pedig 8000 emberekkal 's a' lovassággal a' Leondari nevű hegyek között a' Mistrai és Tripolitzai nagy de keskeny utak előtt állott.

„Itt Jun. 19-dikén megütközött véle a' mostani Görög fő vezér Kolokotroni, de szerentsétlen következással, és látván, hogy sem ereje nintsen annyi, hogy Ibrahimmal megmérkezhessék, sem sergeihez nem viseltethetik olly bizodalommal, hogy Tripolitzának megtarthatását reménlhesse, ezen várost a' keskeny úttal együtt oda

hagyni jónak találta. Úgy látszik, hogy ezen verekezésben a' Mainották' serge nem viselte magát engedelmesen. Elég a' dologhoz, hogy Kolokotroni Tripoliczát, a' hol pedig néki legtöbb magános birtokai vannak, felgyujtatván, onnét magát hátrább vonta. —

„Ibrahim Basa 21-dikben bement Tripoliczába, de nem soká ő is eltávozott onnét, 's armádájának egy részével a' Parthenioni paszszusokon által menvén, Argos felé folytatta útját, a' hol hasonlóképpen semmi ellentállókra nem találván, Jun. 25-dikén csak 80 lovas katonától kísértetve, nem tudhatni, hogy csak vizsgálódás képpen-é, vagy pedig valamely titkos egyetértésen fundált reménségtől vezéreltetve, éppen a' Nápoli-di-Romania' kapujáig ment, a' melly idő alatt armádájának egy része a' Myli (Molini-di-Napoli, vagy a' régi Cerna) mellett tért meg. Ezen helység csak valami házakból és malmokból álló csoport a' tenger' partjánál Nápolival általellenben. Van itt egy kisded kikötőhely is, hova gyakran az idegenek. A' Sirene nevű Frantzia Fregát éppen itt vólt friss vízért, mikor ezen történetek folytak. Azt lehet gondolni, hogy Ibrahim ezen expeditziója által oda célzott, hogy a' Görögöknek itt a' Mylinél (malmoknál) lévő tanyáját, vagy legalább az itt találtató magazinumaikat elfoglalja. Hanem már akár mi lehetett is az Ibrahim plánuma azzal, hogy Nápolihoz illy hirtelen és illy közel elényomúlt, elég, hogy ezen plánum itt hajótörést szenvedett. —

„Néhány száz Görögök, néhány gályáknak és mistiks hajóknak ágyujik által segítettvén, két napokig, úgy mint Jun. 25-dik és 26-dik napjain szerentsésen védelmezték 's meg is oltalmazták ezen tanyát: 's az Egyiptomi sergek, de nagyon kevés vesztéssel! elébb Argoshoz, 's onnét, ugyan azon hegyek között, hol ide

jöttek vala, vissza vonták magokat Tripoliczához. — (Hogy a' Görögök Nápoliban Ibrahimnak ezen visszamenetelét nagy győzedelemnek tartották, 's Te-deum-laudamussal még is inneplették, e' valóságos dolog. Okaiknak kellett réá lenni. Erről alább a' Hydrai Görög tudósításokban felvilágosítóbb előadást fogunk olvasni).

(Eddig terjed a' Moréai történeteket tárgyzó tudósítás Jun. 25-dik és 26-dik napjairol. A' Görög tudósítások tovább terjednek, 's nevezetesen ezt a' Mylini tanyánál, a' Görög Országglószék' szemei előtt történt verekedést, környüülálósosan leírják. Alább meglátjuk).

Ugyan ezen Török Tudósító így ír-le egy tengeri verekedést, melly az után történt, hogy a' Kapudán-Basa és Hussein-Bei által vezéreltetett Török, 's a' Sachturi és Miauli alatt lévő Görög hajós sergek Súdától eltávoztak:

„A' Miauli és Sachturi alatt lévő Görög hajós osztályok, mellyek Jun. 11-dikétől fogva a' Súdai kikötőhely előtt olly célal olálkodtak, hogy a' kikötőhelyben álló 63 hajókkal a' Török és Egyiptomi hajókat felégethessék, vagy ha ez meg nem eshetik, őket ott bészárva tartóztathassák, innét Jun. 21-dik napjától fogva egészen eltűntek vala. Ehez képpent a' Kapudán Basa és Hussein, ki azon szállító hajókat vezérlette, mellyeken néhány ezer Albaniai fegyveres sergek ültek, Jun. 23-dikán a' Súdai öbölből 83 hajókkal kievezvé, minden akadály nélkül folytatták evezéseket Moréa felé, mind addig, míg Junius' 28-kán a' Czerigói tengeren a' Görög hajókkal özsze találkoztak, 's ezek a' szél segedelmével olly módon a' Török linéa mellé kerültek, hogy már éppen a' Török hadi és szállító hajók közzé akartak berontani 's linéájokat ketté vágni. A' Görögök' előljáró tsapatja, melly a' Török linéát ketté akarta vágni, így vólt elrendelve: —

„Legelől ment egy gálya, Tombási; ezt követte egy három árbóczfás Gyújtó, egy Briggtől kísértetve; azután következtek egysorban 4 Briggek 's egy Korvette; mind ezeket kísérte maga Miauli az Admirálsi hajón; utánna következtek a' vezérlése alá tartozó több hajók. A' Miauli Osztályát bizonyos távolságra kísérte a' Sachturi Osztálya. —

„Illy rendel eveztek a' két ellenséges sergek egymás mellett, midőn délutáni 4 óratájban a' legelőlmenő Gálya Tombási, Miaulianak egy jeladására fére tsapott, hogy a' Gyujtónak útát nyisson; utánna mentek legelől az ő kísérésére rendeltetett Brigg, 's azután még egy más Gyujtó 's a' hasonlóképpen ennek fedezésére rendeltetett Brigg. A' Törökök azonközben most nem engedték megzavartatni magokat; a' Reale-Bei egy Korvettével 's 10 Fregátokkal, éppen a' Szállító hajók előtt tsatázó línéát formált a' Gyujtó hajók ellen, melyet a' Gyujtó Kapitányok látván eszékbevették, hogy ez úttal Gyujtójik által nem érhetik-el célzásaikat, melyre nézve haszon nélkül meggyujtották 's égve oda hagyták őket. Most már a' Török Fregátok' línéájának fordultak a' Görög hajók. Hanem ekkor egy Algiriai nagy Lína hajó rohant rájuk, a' melly veszedelmes környülállásokat Sachturi látván, a' maga hátul álló línéáját megfordította 's azzal eltávozott. Miauli pedig látván, hogy egy Török Brigg a' línéából eltávozott, ezt hat Briggekkel körül venni iparkodott, de ez nem tsak hogy vakmerően védelmezte hanem ki is vágta magát az ellenléges Briggek közzül; 's szarentsésen vissza tsatólta magát a' Török línéhez. Ezzel vége lett a' verekedésnek; és 7-tedfél órakor már az egész Görög hajós sereg eltávozott volt a' Török hajók' línéájától, 's részint Hydrához részint Specziához tértek vissza; tsak 23 man maradtak hátra, Navarin felé evezvén, kétség kívül a' végre, hogy a'

Török hajóknak útjokat szemmel tarttsák, 's midőn ezeket ide bevezni látták, kevesen lévén, ezeknek útjokból kiállottak; hova mentek azután nem iratik.“

(Mi okozta, hogy a' Görög hajós sergek ezen alkalmatossággal magokat illyan kadtttsággal viselték, nem volt talám elég gyujtó készültek, vagy valami egyéb célzássok lehetett, ezt még most talám tsak a' Görög vezérek tudják; idővel mi is meg fogjuk tudni.)

A' Török hajók Jul. 5-dikén tsendesen kiszállították a' Navarini partra azon 5200 Arnautákat 's 600 lovasokat, melyeket Súdából a' Husseim vezérlése alatt odahoztak; így szintén az 1200 táborig szekereseket, tselédeket 's a' többi; a' Kapudán Basa 7-dikben 7 Fregáttal, 10 Korvettével, 12 Briggekkel 's néhány Gályákkal a' Navarini kikötőhelyet ismét elhagyta, olly czéllal, hogy Patrásához 's Messolungihez evezzen; Husseim pedig 7-dikben vagy 8-dikban haladék nélkül útnak indult a' maga 5200 Arnautájival Nisin és Leonardin által Tripolicza felé az Ibrahim' segítségére.

Itt következnek már most a' Görög tudósítások is a' Jun. 25-kén és 26-kan eléfordult nevezetes történetekről, a' Jun. 27-dikén költ Hydrai ujságból: —

„Nápoli, Jun. 25-kén. Ibrahim Basa, a' ki Leondariig minden akadályoztatás nélkül elényomúlt vala, onnét Tripoliczának fordult, kétség kívül azért, hogy magát a' Patrási örző sereggel özsze tsatólja. Minthogy azonközben azon tanyak és keskeny utak, paszsusok, a' hol néki el kellett volna sergeivel menni, a' Görögök által már elfoglaltatva valának, a' felégettetett Tripolitzában pedig, mint hogy az ott reménlett eleségre nem tehetett szert, tovább meg nem maradhatott, erre nézve kéntelen vala más felé fordulni. Illy

Környülállások között mutatá-meg ma reggel magát az inkább ide-amoda tévelygő mint előre nyomuló Egyiptomi armádának előjáró tsapatja, Tschiveri mellett, hol nagyon kevés 's majd nem is több Görög katonák találtattak, mint a' mennyi a' várbéli szolgálatra kívántatott. Látni lehet, hogy Ibrahim a' Mylinél lévő magazinumokra törekedik, hol a' Görögök sok munitziót 's eleséget gyűjtöttek vala össze. Itt a' tanáts drága vala. Tschiveriben 250 Görög katona hirtelen össze szedvén magát, tüstént ezen magazinumoknál termett, 's ezen tanyát oltalom alá vették. Vezérlőjik valának ezen marok tsapatnak, Mauromichali a' mostani Direktor és Herczeg Ipsilanti Dömötör; kiknek segítségekre Generális Macryjanni is megjelent néhány Mistiks hajókkal, a' mellyeknek ágyujik itt nagyon jó szolgálatot tettek. Innét (Nápoliból) jól lehetett néző tsőknek segedelmével szemlélni, hogy déltájban mi módon kezdődött-el a' verekedés. —

„Három versben ütött az ellenség, gyalogsággal és lovassággal a' miéinkre, de mind annyiszor vitéz módon vissza veretett, 's vissza vonni kéntelenített magát. Estve felé a' 250 emberekből álló Görög tsapatnak is segítsége érkezvén, már most ez is 600 embereket számlált. Melly nagy vitézséggel tsatázott ez a' maroknyi Görög sereg, 's melly hasznos szolgálatot tettek néki a' Mistiks-hajók' ágyuji, megítélhetni abból, hogy a' Török sereg egész délután tsak egy tanyából is ki nem kergethette őtet. A' tsatázás nap'lemente előtt egy órával szünt-meg. Az Egyiptomi sereg' vesztese nagy, a' miénk kevés vólt. Az ellenség azonközben hónapra új verekedéshez készíti magát de a' miénk is új ellentálláshoz készülnek.“

„Nápoli, Jun. 26-dikán. A' tegnapi verekedés nagyon ditsősségesen végződik a' miéinkre nézve. Tsak egy emberünk

öletett-meg és egy kapott sebet. Ezen utolsó az a' feljebb említett vitéz Generális, Macryjanni, a' ki itt nagy bátorságot 's hadi böltsességet bizonyított. Az elhullott vagy sebbe esett ellenséges katonák' száma 500-ra telt. A' Nápoliból Mylinhez kiküldetett reguláris katonák' tsapatja, melly által a' Tschiveriből úgy szollván szaladva oda ment 250 Görögök' száma 600-ra telt, tsak estve felé későn érkezett-meg, de még is ditséretesen részesült a' viaskodásban. A' miénk mára (26-dikra) viradólag egész éjjel izzadva készítették a' sánczokat, 's azokba néhány ágyut is helyheztetvén-bé, ma reggel jó készülettel várták az ellenséget — de nem lehetett semmi sikere várokozásoknak — Ibrahim jónak találta előbbeni plánumát megváltoztatni, 's a' helyett, hogy a' Görög tanyákat ismét megtámodta volna, Argós felé útozott-el, az azon való bánkodás lévén egész nyeresége, hogy a' Görög magazinumokat Mylitől sem el nem vihette, se' fel nem égethette.“

(Azon Sirene nevű Fregáton, melly, mint feljebb irtuk, ezen időben Myli mellett vasmatskákön állván friss vizet vettfel, ült Rigny nevű Frantzia Admirális is, kit nagyon ditsérnek azon részvételért, mellyet a' Görögöknek boldogulására nézve kimutatott. Roche nevű ugyantsak Frantzia Generálisról pedig, ki, mint a' Párisban fennálló Görög Biztosság' Küldötje úgy van itt, azt beszéllek, hogy ezen napon (26-dikban) reggel a' Görög vezérekkel tanátsott tartván szemeik elibe terjesztette, hogy melly veszedelmes fogna lenni rájok nézve, ha megengednék, hogy a' Törökök ezen Mylinél lévő tanyákat elfoglalhassák. — Ezen tudósításainak végén igéri a' Hydrai ujságíró, hogy a' Jun. 25-dikén Mylinél történt tsatáról környülállásosabb leírást fog közre botsátani.)

További tudósítások ugyan ezen Hydrái ujságban így következnek: — „

„Hydra Jun. 27-kén. Múlt szombaton Jun. 25-kén olly szomorú tudósítás érkeze ide, melly minden jó Görög hazafinak szívét mély bánatba merítette. A' mondott napon délutáni 2 órakor 11 emberek érkezének ide azon Epaminondas nevű Hydrái hajórol, a' melly Kriesi Dimetru Athanáz nevű Kapitány által vezéreltetett. Midőn ezen hajó Jun. 23-dikán tsak nem az egész Görög hajós sereggel együtt Cerigo szigete 's Moréának Délkeleti tsútsa között a' Vatikai öbölben állott volna vasmatskán, annak puskaporos kamarája hirtelen lángot vetett, 's a' Kapitány ezen vissza érkezett 11-gyet kivén, minden embereivel együtt a' tengerbe temettetett. Ezen 11 emberek azért maradtak életben, hogy 9-czen a' hajónak felvetődésekor a' parton voltak, 2-ten pedig a' hajónak órrán állván, hirtelen a' tengerbe ugrottak 's a' partra kiúsztak. Mint gondolják a' szerentsétlenséget egy Arabs ember okozta, ki már jó ideje, hogy a' hajón tartózkodott, 's eleitől fogva keresztyén hitűnek adta-ki magát. —

„Hydra, Jul. 1-ső napján. Colokotroni, Kaliopulo 's több vezéreink, a' Parthenioni 's egyéb keskeny utakat, mellyeken Ibrahimnak vissza kellene magát vonni, elegendő fegyveres erővel meg rakták, Herczeg Ypsilanti pedig hirtelen 1400 fegyveres emberekből álló népet gyűjtven össze, a' Tripolicza felé futó el lenségnek utánna eredett. Egy ember, a' ki ma, Jul. 1-ső napján Nápoliból érkezett ide (Hydrára), beszéli, hogy Jun. 29-dikén Palamidiből szemlélték, hogy a' Parthenion hegyek' tövében Achladókambónál miként verekedtek a' Török és Görög katonák. Hogyan végződött ezen verekedés, minden órán várjuk rólla a' Tiszti tudósítást — mert ez itt tsak magános ember' tudósítása vala.“

(Austriai és Frantzia hajós tudósítások szerént, mellyek Jul. 10-dikén indultak Szmyrnából, Ibrahim akadályoztatás nélkül vissza érkezett a' maga Mylihez tett exped.tziójából Tripoliczához, 's ott várakozott azon 5200 Arnautákból álló segítségre, mellyet néki Husseim-Bei Súdából hozott. Colokotroni pedig Kalavrita felé vette utját, hol Sessinivel, Londóval, Znaimivel 's azon más Görög vezérekkel, kik mint számki vetettek még nem régen a' Jóniai tengereken bujdoklottak, magát össze tsatolta, 's a' nép között közönséges felkelést parantsólt és írt-ki).

Említést teszen ugyan ezen Hydráé, Jul. 1-ső napján költ tudósítás a' feljebb említett tengeri aluszékony verekedésről is, igérvén, hogy az Admirálistól megérkezendő tudósításban pontosabb előadás fog ezen tsatárol közöltetni. Mondja, hogy a' Görögök a' Malia és Matapa nevű fokoktól nem messze találkoztak a' Török hajók' linéájéval, 's hogy két Görög gyujtok minden haszon nélkül égtek-el, és hogy az egyiknek a' Kapitánya is néhány matrózsokkal együtt megöletett. Ezen szomorú hírt is azon 11 emberek hozták-meg Hydrára, kik a' levegőbe felrepítettett Epaminondásról életben maradtak 's Hydrára vissza jöttek, kik arról is hirt hoztakide, hogy a' Török szállító hajók 3000, és így nem 5200 Arnautákat vittek Súdából az Ibrahim' segítségére. — Ujságok írják, hogy Ibrahim Basa már most Egyiptomból se' várhat több segedelmet, mint hogy Alexandriában a' Pestis kiütvén, a' Vice-Király azon sergeket, mellyeket azért gyűjtött vala oda össze, hogy hajókra ültetvén a' fija' segedelmére Görög országba küldje, onnét eloszlatta.

Hiteles tudósítások, a' mellyek Athénéből érkeztek, beszélnek, hogy a' szegény Odyszszeus 's az ő Sógora Trelawny, egy Irlandus, kiről nem régen azt írták vala az Ujságlevelek, hogy ő lett volna, a' ki Odyszszeust Hazája'-árulójávé tette; nagyon szomorú halállal veszték-el mindketten. Nem régen írtuk vala, hogy Odyszszeus mindenektől elhagyattatván 's már a' Törököktől is, kikhez által pártolt vala, nem segítettén, nem tehetett egyebet, hanem magát éppen azoknak, kik nem olly régen alatta szolgáltak, milyen volt Gura is, kegyelemre feladta. Gura azonban őtet, nagyon megalátsányitva Athene mellett egy bástyába záratta, hol őtet a' várfalainak tövében, nyakába egy kötél lévén téve, özszerontva találták-meg. Maga próbált-é ezen bástyából elszökni, vagy pedig ellenségei fojtották-meg 's vetették-le oda, nem tudhatni: elég hozzá, hogy ott halva találták-meg. A' mi az ő sógorát Trelawnyt illeti, ez lövés által öletett-meg; maga lőtte-é agyon magát az Odyszszeus' szerentsétségei miatt való elkeseredésben, vagy pedig valami ellensége lőtte agyon, ezt se' tudhatni. Őtet is halva találták éppen azon időben, mikor Odyszszeus megöletett. Trelawnynek eltökélt szándéka volt, hogy azon barlangot, mellyet ők Odyszszeus' és familiája számára, lakhelyül, nagy gondal építették 's megerősítették vala, soha el ne hadja.

Ezen Görög Revolúciónak kezdetében valami Bobolna nevű aszszony ember is nagyon nevezetessé tette vala magát vitézsége által. Hanem későbbre, részint az által, hogy a' pénzt nagyon szerette, részint pedig, hogy 1821-ben, midőn a' Görögök Tripoliczát elfoglalták, igen gyalázatosan viselte magát, egészen elvesztette vala nemzete előtt minden betsületét. Ezen Amazon is gyilkos kezek' áldozatjává leve nem régen Nápoliban. Hogy azon-

ban nem az egész Görög nemzet által vetetett vala meg, megtetszik abból, hogy Speczia szigeténél a' Görög hajók, halotti ágyudurrogással tettek neki utolsó tiszteletet.

Velence.

Császár Ő Felsége, ki Jul. 31-dikén már tökéletesen meggyógyult vala, ezen napon a' Cs. palota' kápolnájában halatott misét, 's isteni tisztelet után a' kertben sétált.

Császárné Ő Felsége 30-dikban a' festő mesterségek' Akadémiáját tisztelte-meglátogatásával, 's estve a' Pármai Herczeg aszszony Ő Felségének, a' Toskánai Nagy Herczegnek és Nagy Herczegnének 's a' Cs. Fő Herczegeknek 's Fő Herczegaszszonyoknak társaságokban egy vidám játéknak szemlélésével töltötte idejét a' S. Lika' théátromán.

Ferencz Károly Ő Cs. Fő Herczegsége ezen napon elébb a' del-Frari templomát, azután a' Sz. Rocco iskoláját 's templomát szemlélvén-meg, melly iskola méltán a' Tinorettó' galleriájának nevezethetik, hol mindenek felett ezen remek mesternek az a' munkája vonta magára a' Cs. Fő H.g 's Fő H.gné figyelmét, melly a' Kristus' megfeszítettését ábrázolja, 's itt a' Cs. Fő Herczeg is beirta nevét, Felséges atyja' példáját követvén a' tagok' neveik közzé. Az után a' Barbarigo galleriájában a' Tician' gazdag képgyűjteményeit, 's végre azt a' Pisani-palotában lévő és Veronese Páltól festett igen nevezetes képet szemlélte-meg Ő Cs. Fő H.ge, melly a' Dárius' familiáját Nagy Sándornak lábai elibe borúlva mutatja.

Ugyan ezen napon 30-ban estvéli 8 órakor a' Modénai Herczeg is megérkezett Velenczébe.

A' V e l e n c z é b ö l érkezett legújabb tudósítás szerint a' Felséges Cs. Udvar ezen nevezetes várost (ma), Aug. 9-dikén hagyja-el, 's onnét útját az első napon T r e v i s o b a vévén, 10-diket és 11-diket ott tölti-el; 12-dikben Pardenonéig, 's 13-dikban Góricziáig folytatja utozását; 14-diket és 15-diket ott tölti-el; 16-dikban Laibachig utozván, 17-ben és 18-ban ott marad. Végre Aug. 19-dikén Gonnevitzig, 20-dikban Graeczig, 's 21-dikben Schottwienig utozván, onnét 22-dikben a' Lachsenburgi kastélyba megérkeznek Ő Felségek.

Déli Amerika.

B o l i v á r, múlt Márczius' elején a' Callaót bezárva tartó seregnél lévén, 's onnét hirtelenséggel és véletlenül visszamenvén Limába, a' Congresszus' tagjait rendkívül való ülésre tüstént özsze hívatta, 's bizonyos Tisztitudósításokat, mellyek éppen akkor érkeztek vala hozzá, elejikke terjesztett, mellyek által a' jelentetett, hogy Frantzia Ország, az Európai Szent Szövetséggel egyetértőleg, az Amériikai Independensek ellen hadat fog izenni. Honnét vette B o l i v á r ezen Tisztitudósításokat, nem iratik. Hanem, hogy melly fontosnak tartotta ezeket a' Congresszus, megtettség abból, hogy az ülés estvéli 8-órakor kezdődvén-el, reggeli 4-kor végződött-el. Mi volt a' resultatuma, még közönségesen nem tudatott. De bizonyos volt az, hogy Limában a' Frantziák, mint a' Szent Szövetség' Agensei úgy nézettettek, 's ezen okra nézve nagyon kemény eszközökkel kezdtek ellenek élni. Példának okáért, egy Frantzia hajós Kapitány, kit a' Perui tengeren vígyázaton álló Frantzia Contre-Admirális R o s e m e l küldött vala Limába, 's azt jelentette általa, hogy ugyan ott maga is meg fog személyesen jelenni, olly parantsolatot ka-

pott, hogy Limából 24 óra alatt távozzék-el. Több Limában lakó Frantzia keresdők, Orvosok 's egyebek is olly kemény parantsolatot kaptak, hogy Limát 's minden eddig ott folytatott foglalatosságait tüstént hagyják oda. A' Máj. 3-dikán kijött Limai Országlószéki ujság pedig végetlen motskolódásokra fokadott a' Frantzia Országlószék ellen, mellyek között némelyeket a' Bodeau ujság is kiadván példaképpen, illy jegyzéseket vetett utánna: — „Ezen nagyzó kibotsátkozások ugyan, tsak váll-vonogatást sem érdemlenek, de tsakugyan illendő lenne a' még is a' Fr. Országlószék' méltóságához, hogy ezen Újászülettekhez, egy kevésse tekintetes hangon szólljon, 's a' többi.

Nagy Britannia.

Lord C o c h r a n e nem láttatik gondólkodni azon, hogy Amérikába B r a s i l i a' segittségére hirtelen vissza evezzen, és ezt a' Buenos-Ayresi Respublika ellen segittse. Ő e' napokban S o u t h a m t o m b a érkezvén, más nap' reggel a' feleségével együtt ki ment sétálni, 's a' nép őtet az utzákon a' tiszteletnek és bámulásnak nyilvánóságos kimutatásával fogadta, és, a' mi valóban sok, minden harangokat meghuztak tiszteletére. Beszéllik, hogy vagy ezen városban vagy pedig ennek környékein fogja jövendőbéli lakását venni, és Amérikába nem megy' többé vissza.

Magyar Ország.

Jul. 30-dikán az a' szerentsétlenség történt B u d á n á l a' Duna vizén, hogy a' víz hirtelen megárodván egy Ó-Budai malmot köteleiről elragadott 's azt olly nagy sebességgel vitte, hogy alább az új-Budai malmokhoz tsapván, ezek között 18-tzat helyekből kiütött, mellyek között ugyan 15-töt még a' felsőbb részeken

kifogtak, hanem három a' Pesti hajós hídnak tsapattatván, helyekből ennek is három hajóji kiüttettek, 's a' negyedik elsüllyedett. Egy molnárlegény, egy inas 's egy áts, midőn egy malomnak kifogásán iparkodtak, a' vízbe hullván a' parton álló nézőknek szemeik előtt oda veszték.

A' N. M. Magyar K. Kamaránál volt Titoknok Tek. Gyöngyösy László Úr, a' Fő Tisztelendő Praepostnak mint testvér Bátyjának látására Soprony vármegyébe Csornára menvén, ott hirtelen kapott gyomor görtsben életének 60-dik esztendejében meghalálozott, egy vígasztalhatatlan özvegyét 's két nevendék leány gyermeket hagyván maga után. Számos jó barátjai szívreható megilletődéssel hallották halálát.

A' Pesti ujságban illy szép, de szomorú tudósítást olvasunk egy igen érdemes tanútt, és sok tapasztalású ifjú Nemes Hazánkfijáról: „

Munkátsról Jul. 27-dikén 1825. Tek. Beregh V. gyében, Munkáts városában nagy lélekkel 's tsendesen múlt-ki e' folyó eszt. Julius 22-dik napján néhai Tekint. Dertzeni Dertsenyi Ferentz Úr, több Tek. Zármegyék Tábla Bírāja, gyógyíthatatlan melybeli vízi betegségben. Kedves Szüléinek Cs. Kir. Tanátsos Dertzeni Dertsenyi János édes attyának, M. Kazinczy Juliánna édes anyyának, T. Szemere Klára szeretett Hitves Társának, és Cs. Kir. Tanátsos, 's Tek. Zemplén Vármegye első Al-Ispánya M. Szemere Szemere István Úr Hitvesének M. Márjassy Klára Aszszonynak, mint kedves Napájának karjaik között, életének 36-dik esztendejében.

Ő benne a' Haza egy ügyes Minerologust, Chemicust, és a' Bánya 's gazdasági Tudományokban jártas Hazafit vesz-

tett-el. A' szelídebb Tudományokat a' Sáros Pataki Collegiumban, a' Philosophiát a' Lötsei Evangel. Gymnasiumban, és Tanító Intézetben, a' gazdasági Tudományt Kereszthelyen, a' Bánya és Olvasztó Tudományokat pedig, mint Prancicáns Körmőczön és a' Selmeczi Császári Királyi Bánya Akademiában tanulta 's végezte. A' Huták és Ércztörő malmok Fő Directorának, Cs. Kir. Bányász Consiliarius Rombauer Gottfried Urnak, mint unoka rokonának társaságában béütazta az egész Austriai Státus minden Bányáit, és Bányász Hívatalait kegyelmes engedelem, és ajánló rendelés mellett; 's a' maga gyűjtögetett ismereteit, a' Freibergi Szász Királyi Bánya Akademiában tökéletesítette, Bányász Tanátsos, és Európa leg nevezetesebb Mineralogusa Professor Verner vezérlése alatt, és meglátogatta 's béütazta az ott lévő Bányákat és Érczműhelyeket, valamint az úgy nevezett Harcz és Riesen hegyeket is. Viszsa térvén, Directora, és a' vidék köz hasznával nagyobbítója lett, az édes atya által Gróf Schönborn Buchheim Ferencz Ts Beregh Vármegye örökös Fő Ispányával felállított Tech. Chem. Rómaihoz hasonló Timsót produkáló Munkátsi és Kovászói Timsó Fabrikáknak, a' részes társak tellyes megeledeésekkel.

Hült tetemei Julius 24-dik napján tettek az örök nyugalomra az ő Dertzeni Jóságában — nyugodjanak tsendesen hamvai, ő nemes erköltsü ember, jó fiú, szerető férj, nyájas atya, nyílt szívü testvér és barát volt. Igen érzékeny Szüléinek, mély gyászba borúlt Familiájának, 's hátra hagyott szerelmeseinek, a' Fabrika' felvigyázása alatta lévő Tisztjeinek és Jobbágyainak benne szenvedett károkon való szomorúságok határtalan.